جمع بندی روایت سیاری و دفاع ازآن

بنابراین خلاصه این روایت، این می‌شود که وضع بودنش مسلم نیست. بیانی هم که شما[1] دارید و عبارتش را گذاشتم، این است: شما گفته ای در سال سوم که سه تا هشت ساعت دارم و می‌توانم کبیسه حساب کنم، گاهی نمی‌خواهم حساب کنم، چرا؟ چون دقائق هم دارم و می‌خواهم دقائق را هم ملاحظه کنم. لذا با این خصوصیت می‌فرمایید: «و لكن لم يحاسب في هذا الحساب أربع و أربعون دقيقة في كلّ شهر»؛ که این ساعاتش می‌شود. «تصير في كلّ سنة 528 (=12×44) دقيقة تساوي ثماني ساعات و ثماني دقائق في السنة الاوُلى، و هي أقلّ من يوم و ليلة، و لذا لا تعتبر من السنة الاوُلى، و تصير في السنة الثانية 1056 (=24×44) دقيقة= سبع عشرة ساعات و ستّ دقائق، و هي أيضا أقلّ من يوم و ليلة، فلا تحاسب من السنة الثانية أيضا، و في السنة الثالثة»؛ اندازه می‌شود، «...فالسنة الثالثة كبيسة خمسة و خمسون ثلاثمائة يوم». بعد فرمودید: «و قد تُبقي أيّاما»؛ از اینجا به نظرم می‌خواستید جواب فرمایش آقای شعرانی را بدهید. «و قد تُبقي أيّاما كالسنتين الاوُليتين؛ بغرض عدم صرف النظر عن الزيادة»؛ چون وقتی هشت ساعت حساب می‌کنید و دقائق اضافی دارید، می‌خواهید این دقائق را حساب کنید. با ملاحظه دقائق جلو بروید، نه با ملاحظه ساعات. چون این طوری است نگه می‌دارید. وقتی نگاه داشتید و وقتی می‌خواهید دقائق به ساعت تام برسد، در سال چهارم به ساعت تام نمی‌رسد. اما در سال پنجم هم ساعات و هم دقائق را که جمع می‌زنیم به ساعت تام می‌رسیم. خُب وقتی در سال پنجم به یک ساعات تام رسیدیم، شروع به محاسبه کبیسه می‌کنیم. و لذا می‌فرمایید: «لم تُحسب في السنة الرابعة و إن زادت على يوم و ليلة؛ لأنّ الحاسب لا يصرف النظر عن الدقائق بل يريد حسابها في ما إذا ترجع الساعة و تُكمل»؛ اما در خامسه اینطور نیست. «و أمّا السنة الخامسة فخاصّتها أنّ الدقائق الزائدة ترجع فيها إلى الساعة»؛ دقائق اضافه ساعت را تکمیل می‌کند. پس کسی که نظر دارد سال را به ساعات و یوم برگرداند، با ملاحظه مجموع دقائق و ساعات، در سال پنجم به عددی می‌رسد که هم ساعات هشت ساعت را حساب کرده و هم دقائق اضافی به ساعت زده و عدد صحیح برگشته.

خُب یعنی این بیانی است که در روایت کبیسه را به این ملاحظه فرموده، ولی خُب این جور که حساب کردیم علی ای حال در آخر کار پنج روز کم می‌آوریم، یعنی خلاصه داریم کبیسه را پنج سال پنج سال جلو می‌بریم. این دقائقی که شما می‌گویید لازمه اش این است که در آخر کار پنج روز هرز رفته باشد. اگر بعداً جوابی داشتید بفرمایید.

---

[1] بیان استاد نائینی

بازبینی #1
ایجاد شده 7 آوریل 2026 15:19:39 توسط ... .
به روزرسانی شده 7 آوریل 2026 15:20:10 توسط ... .